

CULTIUS LLENYOSOS.DESEMBRE 2016

LLENYOSOS

FRUITA DOLÇA

TRACTAMENTS A CAIGUDA DE LA FULLA

La caiguda de la fulla provoca petites ferides per on poden penetrar diversos fongs i bacteris, afavorits per pluges, boires i rosades. Per aquest motiu, és recomanable protegir durant aquest període els arbres fruiters amb fungicides cúprics que es detallen en el quadre següent:

PRINCIPALS FONGS I BACTERIS A CONTROLAR		
Pomera	Perera	Fruiters de pinyol
<i>Erwinia amylovora</i> (foc bacterià) <i>Nectria galligena</i> <i>Phomopsis mali</i> <i>Pseudomonas syringae</i> <i>Sphaeropsis malorum</i> <i>Venturia inaequalis</i> (motejat)	<i>Erwinia amylovora</i> (foc bacterià) <i>Nectria galligena</i> <i>Phomopsis mali</i> <i>Pseudomonas syringae</i> <i>Septoria pyricola</i> <i>Sphaeropsis malorum</i> <i>Stemphylium vesicarium</i> <i>Venturia pyrina</i> (motejat)	<i>Xanthomonas arboricola</i> <i>Pseudomonas syringae</i> <i>Cytospora leucostoma</i> <i>Phomopsis amygdali</i> (fusicocum) <i>Stigmina carpophila</i> (cribat) <i>Taphrina</i> sp. (arrufat)
<p>En el cas de fongs que passen l'hivern en forma de periteca com <i>Septoria</i>, <i>Stemphylium</i> i <i>Venturia</i>, es pot reduir l'inòcul hivernal aplicant urea cristal·lina (per tal d'accelerar la descomposició de les fulles) conjuntament amb els tractaments cúprics. S'hauran de tenir en compte les limitacions en quant al número de tractaments, volum de caldo i quantitat total de coure aplicat.</p>		

- **Mesures culturals**

- Retirar del camp i cremar les branques afectades, en el cas de monilia és important retirar els fruits momificats.
- Evitar esporgar si els arbres no estan completament en repòs.
- Fer una esporga no vigoritzant.
- Evitar l'adobament nitrogenat i el reg en excés.
- En finques molt afectades no descuidar els tractaments de la propera primavera.

- **Tractament fitosanitari**

En general es recomana fer **2 tractaments amb productes cúprics**, el 1r quan hagi caigut el 25% de les fulles i el 2n al 75%. El nombre de tractaments es pot variar d'acord amb la problemàtica de cada plantació, les pràctiques habituals de cada zona, i el règim de pluges i humitats que es registrin.

Tractament addicional d'urea cristal·lina: es realitzarà coincidint amb el 1r tractament cúpric. Les dosis a utilitzar són de 50 a 100 kg/ha i s'hauran d'ajustar en funció dels problemes de cada plantació. Cal tenir en compte l'efecte corrosiu de la urea sobre la maquinària d'aplicació.

TRACTAMENTS CAIGUDA DE FULLA	
PRODUCTES	DOSIS
Brou bordelès	1.0 %
Hidròxid de coure	0.3 %
Oxiclorur de coure 50%	0.5 %
Òxid cuprós	0.4 %

En el cas de que es tracti d'intervenir contra malalties de fusta i xancres, com són *Venturia*, *Nectria*, *Sphaeropsis*, *Phomopsis* en el cas de fruiters de llavor, i *Fusicoccum sp.*, *Monilia sp.* En el cas de fruiters de pinyol, es recomana realitzar tractaments dirigits a les zones afectades dels arbres utilitzant dosis més elevades que els tractaments convencionals.

FRUITA SECA

AVELLANER I NOGUER

Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

- **Mesures culturals**

En finques afectades, per reduir els nivells de plaga, es recomana realitzar una lluita manual. Consisteix amb l'eliminació mecànica de les erugues dins les galeries mitjançant filferros o molles, i destruir les branques afectades que es trenquen per l'acció del vent, reduint així la població hivernal d'erugues.

OLIVERA

Mosca de l'oliva (*Bactrocera oleae*)

El risc d'atac ja ha passat. Tant sols mantindrem la vigilància si les temperatures son suaus i en varietats de maduració tardana.

Mesures culturals: realitzar la recol·lecció el més aviat possible en la totalitat de l'arbre i després d'aquesta llaurar per tal de disminuir la població hivernant que esta al sol.

Control biològic: en el marc de l'ajut per Sistemes alternatius a la lluita química per la mosca de l'oliva s'utilitza la captura massiva o l'atracció i mort. L'objectiu d'aquestes tècniques es rebaixar el nivell de les poblacions d'adults. Un dels requisits per tal d'acollir-se aquest ajut és ser soci d'una ADV.

Tractament fitosanitari: tant sols serà necessari en el cas que es sobrepassi el 5% de picada nova en varietats de maduració tardana i tenint molt present el termini de seguretat i condicions d'us dels productes escollits. Per això, és important que esteu molt atents a les recomanacions de les diferents estacions d'avisos i de les ADV de la vostra zona.

En següent enllaç hi ha més informació referent a les mesures de lluita contra la mosca de l'oliva:

http://agricultura.gencat.cat/web/conten/ag_agricultura/ag02_sanitat_vegetal/ag02_02_plagues/documents/fuls_informatius/fitxers_estatics/FI_mosca_olivera_mesures

Ull de gall o repilo (*Cycloconium oleaginum*)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *C. oleaginum* ocasionant fortes defoliacions en l'olivera.

Mesures culturals: realitzar podes que permetin l'aeració de l'interior de l'arbre i d'aquesta manera les fulles banyades s'assequin el més ràpid possible, no excedir-se amb l'adobat nitrogenat i en noves plantacions utilitzar varietats resistents i si és possible orientar les files de manera que es redueixen les hores d'ombra entre els arbres.

Tractament fitosanitari: cal fer el tractament si es veuen taques a les fulles i repetir-lo periòdicament si es continuen veient símptomes amb fungicides cúprics i compostos orgànics. Si plou més de 15-20 litres/m² s'ha de repetir el tractament ja que el fungicida s'haurà rentat.

Sabonosa (*Colletotrichum* spp)

Durant el canvi de coloració i maduració de les olives, les humitats altes i les temperatures suaus poden provocar infeccions de sabonosa. La sabonosa fa pujar molt l'acidesa de l'oli i provoca la seca de les rames afectades impedit que hagi collita la propera campanya.

Mesures culturals: realitzar la recol·lecció el més aviat possible en la totalitat de l'arbre, a més, en parcel·les afectades, és important retirar els fruits afectats del terra o directament tallar les rames amb molts fruits momificats. En noves plantacions utilitzar varietats resistents i evitar les altes densitats de plantació.

Tractament fitosanitari: el moment adequat per fer el tractament és abans o durant el canvi de color. Es recomanable repetir el tractament als 15 dies.

Tuberculosi o berrugues (*Pseudomonas savastanoi*)

El bacteris es troben en la superfície dels brots i fulles i es dispersen per la pluja, el vent, els insectes i els treballs que realitza l'home. Per penetrar en el vegetal i contaminar el teixit el bacteri necessita que hi hagi una ferida en l'escorça, les causes més freqüents son: la recol·lecció, les pedregades, les gelades, la poda i la caiguda de les fulles a causa d'infermetats.

Tractament fitosanitari: al finalitzar la collita és recomanable realitzar un tractament a base de coure i compostos cúprics per protegir les ferides.

CÍTRICS

TARONGER, MANDARINER, LLIMONER

Aiguat dels fruits (*Phytophthora* sp.)

Si es donen condicions favorables, pluges i temperatures suaus, es pot desenvolupar el fong *Phytophthora* causant de l'aigualit dels fruits.

Mesures culturals: cal evitar l'entollament de les parcel·les, facilitant l'evacuació de l'aigua dels camps principalment a la zona del coll dels arbres. Es recomana allunyar els fruits del sòl, bé podant les parts baixes dels arbres o aixecant les branques. És important mantenir la coberta vegetal durant la tardor per evitar que les esquitxades de pluja arribin als fruits.

Tractament fitosanitari: es recomanen els tractaments preventius per protegir les parts inferiors de l'arbre en cas de pluges o aiguats continuats. Si no s'ha pogut realitzar el tractament preventiu s'aconsella fer una aplicació amb un fungicida sistèmic dintre de les 48 hores posteriors a la pluja.

Recomanacions en la collita

Mesures culturals: com a mesura preventiva de transmissió de virosis i altres malalties cal desinfectar les tisores un cop al dia i quan es canviï de finca.

Tractament fitosanitari: al finalitzar la collita és recomanable realitzar un tractament a base de coure per protegir les ferides.

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

Amb les temperatures habituals d'aquesta època de l'any no s'han de preveure atacs importants de mosca de la fruita per la baixada de les seves poblacions. El risc d'atac serà més elevat si les temperatures es mantenen suaus.

Mesures culturals: es recomana arrencar o tractar els arbres hostes aïllats i retirar i destruir la fruita afectada per la plaga. És molt important collir la fruita en el moment òptim de maduració augmentant si és necessari el nombre de passis de recol·lecció.

Control biològic: en el marc de l'ajut per Sistemes alternatius a la lluita química per la mosca de la fruita en cítrics s'utilitza la captura massiva o l'atracció i mort. L'objectiu d'aquestes tècniques es rebaixar el nivell de les poblacions d'adults. Un dels requisits per tal d'acollir-se aquest ajut és ser soci d'una ADV.

Tractament fitosanitari: Cal estar atent al moment de maduració de les diferents varietats i protegir la fruita durant aquests primers estadis. S'han d'alternar les matèries actives i tenir en compte el termini de seguretat de les mateixes.

VINYA

Malalties de la fusta

Les ferides que es produeixen en realitzar la poda, constitueixen possibles vies d'entrada dels fongs causants de les malalties de la fusta.

Actualment no existeixen productes curatius eficaços per combatre aquestes malalties. Per aquest motiu i per tal de reduir el seu impacte, es recomana prendre les següents mesures:

- Podar aviat les vinyes més afectades.
- Eliminar i destruir els braços i els ceps morts.
- Fer una poda racional, intentant minimitzar la realització de ferides grosses i rebaixos.
- Evitar els períodes humits per a realitzar la poda.
- Aplicar algun producte protector sobre les ferides de poda.

Cal evitar la realització de ferides grosses en el moment de la poda

Flavescència daurada

D'acord amb l'Ordre ARP/198/2015, de 25 de juny, (DOGC 6907) per la qual es modifica l'Ordre AAR/18/2007, de 30 de gener, per la qual s'adopten mesures obligatòries contra la flavescència daurada de la vinya, les mesures preventives que s'han de respectar en aquesta època són les següents.

Culturals : Mantenir la vigilància a les vinyes. En el cas que hi hagi sospita d'algun símptoma cal comunicar-ho al DARP.

En el cas de noves plantacions utilitzar planter amb el Passaport fitosanitari CE

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per tal de comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario, del Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente \(MAPAMA\)](#)

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Terres de l'Ebre 977 50 01 74 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 93 567 42 00 sanitatforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>